

Hírek, események News, events

Magánkézben lévő adatok statisztikai hasznosításának első hazai kísérlete – Eredményesen zárult a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) fejlesztése, amely a Telekom birtokában lévő mobilcella-információk alapján turisztikai, vándorlási, ingázási adatok becslésének vizsgálatát tűzte ki célul. A fejlesztés szándéka az volt, hogy kialakításra kerüljenek a magánkézben lévő mobilcellaadatok átvételének jogi, technológiai feltételei, illetve a későbbi adatigény megfogalmazáshoz szükséges iparági ismeretek, módszertani alapok rendelkezésre álljanak.

A hivatal kereste a potenciális új adatforrásokat a becslések minőségének javítása és az elsődleges adatforrások kiváltása érdekében. A magánkézben lévő adatok bevonása követte a nemzetközi trendeket, a KSH is belekezdett az új terület kínálta lehetőségek kiaknázásába. A turizmusstatisztikával foglalkozó munkatársak után a kísérlethez egy másik szakterület, a vándorlásstatisztika is csatlakozott, a szakmai munkát pedig a Statisztikai Koordinációs és Jogi Főosztály munkatársai támogatták.

A fejlesztés 2022 közepétől organikus fejlődési utat járt be a Magyar Telekommal partneri együttműködésben. Fokozatosan, többkörös egyeztetések nyomán sikerült eljutni a két szakstatisztika igényeinek együttesen megfelelő adatok optimálisan paraméterezett lekérdezéséhez. Érdekes megoldandó feladat volt a mobilcellaadatok időszakának kiválasztása az egy- és a többnapos látogatások mérésére, az ún. jelnélküliség esetére nem is lehetett jó paramétert találni.

Három adatállományt kapott a hivatal, amelyet megfelelőségi vizsgálatnak tudott alávetni:

1. a külföldiek magyarországi beutazásának adatait,
2. a magyarok külföldi utazásainak adatait,
3. a belföldi utazások és ingázások adatait.

A 12 hónapra vonatkozó adatállományok nem naptári évre vonatkoztak, és a Telekomnál tapasztalt adatvesztés miatt nem voltak teljes körűek. A Telekom saját GDPR-szabályzata miatt csak aggregált adatok átvételére volt lehetőség, az adatvédelem miatt elnyomott cellák aránya az egyes adatkörökben magasnak bizonyult. A két szakstatisztika más-más hiányosságba ütközött az adatállományokkal. A vándorlásstatisztika esetében a migráció definíciójából adódó, 12 hónapot meghaladó tartózkodás számbavételére – az ennél gyorsabb technológia és a gazdasági megfontolások miatti SIM-kártya-cserék okán – a mobilcella-információk valószínűleg nem megfelelőek, de teljes év tesztelésére még nem is adódott lehetőség. A rendelkezésre álló adminisztratív adatforrások jobb minőségben tudják a vándorlás tipikus mintázatát mérni. A turizmusstatisztika idősoros becsléséhez pedig a csak 2 évig tárolt cellainformációk miatt jelenleg nem áll rendelkezésre kellően hosszú visszamenőleges idősor.

A stratégiai tervek visszamérése a fentiek nyomán a következő eredményt mutatta:

– A módszert a magyarok külföldi utazásaira vonatkozó havi gyorsbecslés készítéséhez lehet felhasználni (jelenleg negyedéves kérdőíves felmérés eredményei állnak rendelkezésre).

– Az ingázás mérésére, amelyhez nem állnak rendelkezésre adminisztratív adatforrások, szintén alkalmazható ez a módszer.

További, nem tervezett hozadéka is lett a fejlesztésnek. A hírközlési törvény módosítása során sikerült a magánadatgazdával folytatott együttműködési tapasztalatok alapján olyan módosító javaslatot elfogadtatni, amely a statisztikai törvény adta általános felhatalmazáson túl további lehetőséget biztosít a magánkézben lévő adatokhoz való hozzáféréshez.

A magánkézben lévő adatállományokhoz való hozzáférés hosszabb, rögzösebb útnak bizonyult az adminisztratív adatforrások átvételéhez képest, ugyanakkor a Telekommal való együttműködés gördülékeny volt, segítőkész partnernek mutatkoztak. A fejlesztés megvalósításához vezető folyamatot megkönnyítette, hogy több szakterület összefogásával indult a kezdeményezés, integrálásra kerültek az igények. Egyrészt a módszer a hivatalon belül nagyobb hangsúllyal bírt, ezáltal nagyobb támogatást élvezett, másrészt a partner szervezetet is jobban inspirálta, nagyobb érdeklődést keltett, hogy azt látta, sokrétű az adatai iránti kereslet.

A fejlesztésben részt vevő munkatársak és vezetők nyitottsága, az új megoldásokra való fogékonysága tetten érhető volt. Az elkötelezettség különösen ott volt érzékelhető, ahol a nemzetközi szerepvállalás során a fő sodor, a trendek megismerésére is volt lehetőség.

Szükséges folytatni a mobilcellaadatok kiaknázását, hiszen az adat-előállítási folyamatokba való integrálásukhoz újabb és további adatállományokra van szükség. A Telekom mellett másik két mobilszolgáltatóval is hasonló együttműködés kiépítése a cél.

A turizmusstatisztika a magyarok külföldi utazásaira – a jelenlegi korlátozott adatkörrel – modellbecslést készít, cél, hogy az adatokból idősort lehessen felépíteni. Érdemes lehet az uniós kötelezettségek felülvizsgálatát is kezdeményezni, hiszen az alternatív adatforrások bevonását célzó nemzetközi trendeknek való

megfeleléssel a nagyon részletes adatigényeket a tagállamok nem fogják tudni teljesíteni.

A vándorlásstatisztika területén a meglévő adatkörök alapján, másik két szolgáltató adataival kiegészítve, kísérleti statisztika előállítását lehet tervezni. Ezzel együtt más terület munkatársai is kaptak hozzáférést az adatállományokhoz annak érdekében, hogy további hasznosítási lehetőségeket találjon a hivatal.

Új aloldal a KSH honlapján – 2025 januárjától a KSH honlapja egy új, informatív aloldallal bővült, ahol az eddig megjelent cikkek gyűjteménye mindenki számára elérhető a Sajtóegyüttműködések, Publikáció név alatt: https://www.ksh.hu/sajtoegyuttmukodesek_publicacio

A gyűjtemény a *Világgazdaság* Páholy rovatában megjelent elnöki véleményeket, illetve a *Portfolio.hu* Gazdaság rovatában megjelent írásokat, valamint a *Növekedés.hu* Elemzések rovatának cikkeit közli.

Kincses Áron Csokalyon – A Központi Statisztikai Hivatal hagyományörző és értéktartó céllal ifjúsági központ létrehozását kezdeményezte az egykori Fényes-kúria területén, Fényes Elek szülőfalujában, Csokalyon. Kincses Áron, a KSH elnöke 2025. február 11-én a helyszínen látogatott, hogy a település vezetőivel egyeztessen erről. A KSH intenzív kapcsolatot ápol a településsel, segítve a csokalyi magyarság mindennapjait és ünnepeit, felelősséget vállalva a helyi közösség sorsáért.